

Lesson Plan

Thinking At the Edge - Βιωματική Σκέψη - 2η Φάση - Βήματα 6 έως 9

Language(s): Greek

Domain: Εκμάθηση Ξένων Γλωσσών, Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες, Φυσικές Επιστήμες, Γλώσσα & Ιστορία>Γλώσσα και λογοτεχνία (Greek language/ Literature), Θρησκευτικά, Κοινωνικές Επιστήμες>Αρχές, Approach and Author, Κοινωνικές Επιστήμες>Theory, Κοινωνικές Επιστήμες>Μέθοδος και Μεθοδολογία, Κοινωνικές Επιστήμες>Body and body-experiences

Description/ main idea

Η **2η Φάση (βήματα 6 έως 9)** από τις τρεις συνολικά φάσεις του TAE (Thinking At the Edge) (Βιωματική Σκέψη)

«Ανακαλύπτοντας Μοτίβα από Όψεις/Στιγμιότυπα»

(Συνολικά το TAE συμπεριλαμβάνει 14 βήματα)

Σε αυτή την πρώτη φάση που φέρει το γενικό τίτλο "**Ανακαλύπτοντας Μοτίβα από Όψεις/Στιγμιότυπα**" το ζητούμενο είναι η εύρεση γενικών μοτίβων μέσα από τη βιωμένη μας αίσθηση και τις εμπειρίες μας. Εμφανίζεται λοιπόν εδώ η ικανότητά μας για εξαγωγή του αφηρημένου και γενικού από το ειδικό και το συγκεκριμένο. Σε κάποια επιμέρους βήματα "βλέπουμε" μία όψη/εμπειρία υπό το φως και το πρίσμα μιας άλλης όψης/εμπειρίας. Η Βιωμένη μας Αίσθηση εμπλουτίζεται σε Όψεις/Πλευρές και με αυτήν την έννοια αποκτά ένα πλουσιότερο "**τριδιάστατο**" **χαρακτήρα**.

Phases & Activities

1. Βήμα 6: «Συλλέξτε Όψεις/Στιγμιότυπα»

Το **6ο βήμα** του ΤΑΕ (στη **2η φάση του ΤΑΕ (Thinking At the Edge) (Βιωματική Σκέψη)**) είναι με τον τρόπο του πολύ σημαντικό.

Είναι αυτό που δίνει στη Βιωμένη μας Αίσθηση τη "χωρική" επέκταση της σε άλλα στιγμιότυπα από την εμπειρία μας τα οποία συνδέονται (βιωματικά).

Με τον τρόπο αυτό το βήμα 6 είναι ένα βήμα εμπειρικής/βιωματικής επέκτασης και συλλογής συγκεκριμένων λεπτομεριών από τις καταστάσεις τις οποίες έχουμε βιώσει και σχετίζονται εσωτερικά με το θέμα μας.

Όμοια: (όπως και για την 1η βάση)

Πρέπει να δωθεί όλη εκείνη η ποιότητα της προσοχής και της στάσης που είναι απαραίτητη στη **Διαδικασία Εστίασης (Focusing)**.

Μπορεί το θέμα της εργασίας/επεξεργασίας/αναζήτησης να μην είναι εκ των προτέρων δεδομένο ή μπορεί και να είναι. Ωστόσο έχει τεράστια σημασία η άνεση χρόνου, η ενσυναισθητική παρουσία του Συνοδού, η προετοιμασία του βήματος αυτού μέσα από μια Διαδικασία Εύρεσης Ελεύθερου (Εσωτερικού) Χώρου και η γενικότερη εξοικείωση με τη Διαδικασία Εστίασης.

Για τους παραπάνω λόγους ο χρόνος για την ολοκλήρωση του βήματος 6, μπορεί διαφέρει από Εστιαζόμενο σε Εστιαζόμενο.

Μία ώρα είναι απλώς μια ενδεικτική εκτίμηση. Αν υπάρχει εξοικείωση και προηγούμενη εμπειρία/προετοιμασία τότε θα ήταν αρκετή και λιγότερη ώρα.

1.1 Συλλέξτε Όψεις/Στιγμιότυπα

Description

1. **Συλλέξτε** όψεις, δηλαδή κάθε στιγμιότυπο που έχει πραγματικά συμβεί.

Επιλέξτε τρεις όψεις και γράψτε για αυτές σημειώνοντας τις λεπτομέρειες εκείνες που σχετίζονται με τη βιωμένη σας αίσθηση. Υπογραμμίστε τα ιδιαίτερα εκείνα σημεία τα οποία, για εσάς, έχουν κάτι το οποίο θα θέλατε ίσως να κρατήσετε.

Παρατηρήσεις: Ένα στιγμιότυπο δεν είναι ανάγκη να αναπαριστά ολόκληρη τη βιωμένη σας αίσθηση. Ένα στιγμιότυπο μπορεί να είναι οτιδήποτε συνδέεται με τη βιωμένη σας αίσθηση, συμπεριλαμβάνοντας τις στιγμές εκείνες στις οποίες εμφανίστηκε, κάτι που κάποιος είπε, κάθε συμβάν ακόμα και αν δεν μπορείτε να εκφράσετε στον εαυτό σας το γιατί αυτό σχετίζεται με τη βιωμένη σας αίσθηση. Συμπεριλάβετε παράξενα/περίεργα ή προσωπικά πράγματα όπως "τη στιγμή που ο οδοντίατρος είπε ..." Αναρωτηθείτε "τι έχει συμβεί, κάποτε, που έχει να κάνει με αυτό;"

Οι γενικές ιδέες και οι μεταφορές δεν είναι στιγμιότυπα. Το να πείτε "είναι σαν να ζεσταίνεις κάτι για να το ανακινήσεις" δεν είναι κάτι που έχει συμβεί.

Κάθε στιγμιότυπο είναι ανώτερο από μια υψηλότερης τάξης γενίκευση γιατί διαθέτει εσωτερική ιδιαιτερότητα. Σε κάθε πραγματικό γεγονός από τη ζωή σας μπορείτε να ανακαλύψετε πολύπλοκες δομές οι οποίες πράγματι υπάρχουν εκεί.

Types and Techniques

Receptive Type: Listening

Receptive Technique: Taking notes, Highlight relevant information

Information Type: Analyzing, Classifying, Gathering, Selecting

Information Technique: Pair dialogues, Peer exchange

Communicative Type: Discussing

Communicative Technique: Pair dialogues, Peer exchange

Productive Type: Creating, Drawing, Writing

Productive Technique: Report/paper

Expiemental Type: Experiencing, Exploring, Practicing

Expiemental Technique: Case study

Duration

1 Hours

1.2 Τέσσερα στιγμιότυπα

Description

2. Αντιγράψτε εδώ την αρχική όψη/στιγμιότυπο από το βήμα 1.

Τώρα έχετε τέσσερις όψεις.

Types and Techniques

Receptive Technique: Taking notes

Productive Type: Creating, Writing

Expiemental Type: Experiencing

Duration

10 Minutes

2. Βήμα 7: «Επιτρέψτε στις όψεις να συνεισφέρουν λεπτομερειακή/λεπτομερή δομή»

Το βήμα 7 αφορά στην ανάδυση των εγγενών σχέσεων/μοτίβων που συσχετίζουν όλες τις πλούσιες λεπτομέρειες και ιδιαίτερες καταστάσεις που σηματοδοτούμε στα 4 επιλεγμένα στιγμιότυπα/όψεις που δίνουν όγκο και χώρο στη βιωμένη μας αίσθηση για το θέμα που επεξεργαζόμαστε.

Μοιάζει πως είναι απαραίτητη μια αναλυτική και συνθετική, αφαιρετική κλπ. διαδικασία της νόησής μας ασφαλώς ...

Αλλά ας μην ξεχνάμε πως κεντρικό ρόλος στην όλη διαδικασία έχει η Βιωμένη μας Αίσθηση και το αν αυτή επικυρώνει ή όχι τις επιλογές και τους "βηματισμούς" μας ... Πιο απλά: τα μοτίβα, οι σχέσεις κλπ. αναδύονται (ή οφείλουμε να επιτρέπουμε να αναδύονται) μέσα από τη Βιωμένη μας Αίσθηση (χωρίς τη διαμεσολάβηση μιας ξερά διανοητικής ή γλωσσικής διαδικασίας).

2.1 Βρείτε μια σχέση

Description

1. Με κάθε μία όψη:

παρατηρήστε πως υπάρχουν πολλές πολύπλοκα πεπλεγμένες **σχέσεις μεταξύ λεπτομερειών**.

Βρείτε μια σχέση μεταξύ κάποιων λεπτομερειών, η οποία είναι σχετική με τη βιωμένη σας αίσθηση.

Παρατηρήσεις:

Σε κάθε πραγματική εμπειρία υπάρχουν σχέσεις μεταξύ των λεπτομεριών οι οποίες μπορούν να σου προσφέρουν μια νέα επεξεργασία/ανάπτυξη. Επιτρέψτε σε κάθε στιγμιότυπο να σας δώσει ένα συγκεκριμένο/ιδιαίτερο μοτίβο το οποίο δεν είχατε πρωτότερα.

Παράδειγμα:

Ο οδοντίατρος έχει τον αντίχειρά του στο στόμα μου κρατώντας ένα κομμάτι βαμβάκι ενώ μου εκθέτει τις πολιτικές του απόψεις. Τα παιδιά, οι υπάλληλοι και οι φυλακισμένοι δεν μπορούν να ανταπαντήσουν.

Το μοτίβο είναι: το να μιλάς σε ένα πρόσωπο το οποίο δεν έχει τη δυνατότητα να απαντήσει μπορεί να είναι πολύ παρεμβατικό.

2.2 Εφαρμόστε τη σχέση

Description

2. Εφαρμόστε αυτή τη σχέση σε ένα εντελώς διαφορετικό είδος **κατάστασης**.

2.3 Διατυπώστε τη σχέση ως Γενικό Μοτίβο

Description

3. Έπειτα επαναδιατυπώστε αυτή τη σχέση **με γενικούς όρους**, έτσι ώστε να γίνει ένα **μοτίβο** το οποίο μπορεί να ταιριάζει με/σε πολλές άλλες καταστάσεις.

3. Βήμα 8: «Διασταυρώστε τις όψεις»

«Βλέπουμε κάθε Όψη/Στιγμιότυπο υπό το φως ή το πρίσμα ή φορώντας τα "γυαλιά" της άλλης Όψης/του άλλου Στιγμιότυπου»

Η διαδικασία αυτή της διασταύρωσης (**crossing**), της τομής των όψεων/στιγμιότυπων, είναι στην πραγματικότητα μια διαδικασία **ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ** της μιας όψης από την άλλη, και ουσιαστικά δεν διαφέρει από διαδικασίες όπου καλούμαστε να **ΔΙΑΒΑΣΟΥΜΕ** ένα οποιοδήποτε κείμενο προκειμένου να κατανοήσουμε το "νόημα" που θέλει να μεταδώσει ο συγγραφέας ή προκειμένου να κατανοήσουμε τη σχέση αυτού του "νοήματος" με τη δική μας ερμηνευτική και βιωματική διαδικασία.

Η διασταύρωση αυτή μπορεί να εμπλουτίσει την αναζήτησή μας με πολλές σημαντικές σχέσεις, λεπτομέρειες κλπ. οι οποίες δεν θα γίνονταν εύκολα αντιληπτές μέσα από διαφορετικό "φως".

3.1 Αντικρύζω την 1η όψη από τη σκοπιά της 2ης

Description

1. Θα θέλατε ίσως να αναρωτηθείτε:

"Τι είναι εκείνο που μου επιτρέπει να αντικρίσω την πρώτη όψη με ένα βλέμμα από τη σκοπιά της δεύτερης όψης, το οποίο δεν θα μπορούσα να αντικρίσω μονάχα μέσα από την πρώτη όψη;"

Παρατηρήσεις:

Ίσως να το έχετε κάνει ήδη αυτό. "**Διασταυρώνω**" σημαίνει αποδίδω το καίριο σημείο του ενός στιγμιότυπου στο άλλο.

Ποιά νέα έννοια από το πρώτο στιγμιότυπο μπορεί ίσως να γίνει ορατή εάν προσπαθήσετε να πείτε πως το πρώτο στιγμιότυπο έχει το ίδιο μοτίβο όπως και το δεύτερο;

Η "**διασταύρωση**" δύο πραγμάτων εμπεριέχει το να θεωρήσουμε το ένα σαν να ήταν ένα παράδειγμα του δεύτερου. Έπειτα μπορείτε να φτάσετε επίσης σε κάτι περισσότερο εάν θεωρήσετε και το δεύτερο σαν ένα παράδειγμα του πρώτου.

Εάν κανένα στιγμιότυπο δεν περιέχει ολόκληρο το κεντρικό σημείο, τότε αυτό θα μπορούσε να βρεθεί μέσα από τη διασταύρωσή τους.

3.2 Κρατάω τα νέα μοτίβα (από τη διασταύρωση των όψεων)

Description

2. Γράψτε μια πρόταση για να αποτυπώσετε κάθε **νέο μοτίβο** που θα θέλατε να **διατηρήσετε**.

4. Βήμα 9: «Γράψτε ελεύθερα»

Ωρα για ελεύθερη επέκταση χωρίς γλωσσικούς ή άλλους φραγμούς.

Ένα νέο άνοιγμα μετά από τις διασταυρώσεις των στιγμιотύπων μας και της ανάδυσης των σημαντικών για εμάς σχέσεών τους.

Έχουμε μέχρι αυτό το σημείο σημειώσει γενικά μοτίβα που λειτουργούν μέσα στη Βιωμένη μας Εμπειρία. Ωρα λοιπόν να βυθιστούμε ξανά στη βιωμένη μας αίσθηση μετά από αυτή τη γενική/εννοιολογική ενατένιση και να πάμε ακόμα πιο πέρα από αυτή. Μετά την κατανόηση, ο ενθουσιασμός του ελεύθερου "πετάγματος".

4.1 Γράψτε ελεύθερα

Description

Γράψτε ελεύθερα ό,τι σκέφτεστε σε αυτό το **μεταβατικό σημείο**.

Παρατηρήσεις:

Εδώ υπάρχει **ελεύθερος χώρος** για να γράψετε για το που έχετε φτάσει μέχρι τώρα, για το τι έχετε **κατανοήσει**, για το τι σας **ενθουσιάζει**.

Learning objectives

Cognitive - Knowledge:

Factual: Το συγκεκριμένο, πραγματικό, πραγματιστικό αναδύεται και τονίζεται διαρκώς, όπως αυτό έχει βιωθεί, γιατί μέσα από αυτό οι καταστάσεις (γενικά) αποκτούν προσωπικό νόημα. Οι "αντικειμενικές" λοιπόν ή γενικές ή δημόσιες και κοινές "αλήθειες" διυλίζονται διαρκώς από το φίλτρο της βιωμένης μας αίσθησης. Ωστόσο, ήδη από την 1η φάση του ΤΑΕ, η προσωπική "γλώσσα" γεφυρώνεται με την δημόσια/κοινή γλώσσα.

Conceptual: Διερεύνηση του προσωπικού αντιληπτικού/εννοιολογικού πεδίου. Ανάδυση του προσωπικού νοήματος.

Procedural: Έμφαση στη διαδικασία (προσωπική, συνεργατική) και τη ιδιαίτερη στάση μας απέναντι σε "ό,τι υπάρχει εκεί", δηλ. στη Βιωμένη μας Αίσθηση για ένα "θέμα". Η διαδικασία και η στάση είναι το ίδιο σημαντικά με τα "περιεχόμενα" ...

Meta cognitive: Η ακρίβεια της βιωματικής μας κατανόησης και απόκρισης αποκτά ένα ουσιαστικό κοινωνικό και προσωπικό χαρακτήρα. Επίσης η σχέση/συνεργασία μεταξύ Συνοδού και Εστιαζόμενου αποκτά κεντρική σημασία και λειτουργεί ως βιωμένο πρότυπο σχέσης, συνεργασίας και ... συνάντησης.

Cognitive - Process:

To remember: Συγκεκριμένα στιγμιότυπα τα οποία πράγματι είναι μέρος της εμπειρίας μας αφήνονται να αναδυθούν και να προσφέρουν στη διαδικασία σημαντικές συγκεκριμένες λεπτομέρειες.

To understand: Το προσωπικό νόημα, η προσωπική βιωματική κατανόηση, είναι η πυξίδα που κατευθύνει την όλη διαδικασία. Η Βιωμένη Αίσθηση/Νόημα/Κατανόηση "αποκρίνεται" σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

To apply: Η εφαρμογή των ευρημάτων μας (πχ. σε ένα οικείο ή λιγότερο οικείο γνωστικό πεδίο) τονίζεται περισσότερο στην 3η φάση του ΤΑΕ.

To think critically and creatively: Νέες έννοιες (νέα σύμβολα ή συμβολικές αναπαραστάσεις κάθε μορφής) αφήνονται να αναδυθούν από τη Βιωμένη μας Αίσθηση.

Affective:

To pay attention: Η στάση της προσοχής μας (μέσα από τη Διαδικασία Εστίασης) προς όλα αυτά που είναι υπόρρητα και υπονοούμενα μέσα στη Βιωμένη μας Αίσθηση (σε σχέση με μια κατάσταση είναι ένα θέμα - πχ. γνωστικό) αναδεικνύει τον εσωτερικά πεπλεγμένο πλούτο και την δημιουργική ιδιαιτερότητα όλων των καταστάσεων της ζωής μας.

To respond and participate: Η προσωπική, ειλικρινής, αβίαστη συμμετοχή και επικοινωνία αποτελεί το βιωμένο πλεονέκτημα της διαδικασίας.

To organize values: Η 1η φάση του ΤΑΕ προετοιμάζει την ανάδυση και την λογική/λεκτική/συμβολική οργάνωση των βιωματικών νοημάτων και αξιών.

To form and follow a system of values: Αναδύονται και αποσαφηνίζονται οι ουσιαστικές, κρίσιμες, ζωτικές, προσωπικές αξίες.

Psychomotor:

To imitate and try

To perform confidentially following instructions

To perform independently, skillfully and precisely

To adapt and perform creatively

Grade & Age

Τα επιμέρους βήματα του ΤΑΕ μπορούν να διαμορφωθούν σε επιμέρους διδακτικά σενάρια για όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης.

Grade: informal context, primary education, secondary education

Keywords/subject

Βιωματική Σκέψη, ΤΑΕ, Thinking At the Edge, Focusing, Διαδικασία Εστίασης, Δημιουργικότητα, Δημιουργική Γραφή, Κριτική Σκέψη,

Prerequisites

Η ολοκλήρωση της προηγούμενης 1ης Φάσης του ΤΑΕ ("Μιλώντας από τη Βιωμένη Αίσθηση"), Η "συνάντηση" εκ νέου με τη Βιωμένη μας Αίσθηση, με τη βοήθεια του Συνοδού και μέσα από τις σημειώσεις, το στιγμιότυπο και την τελική εκτεταμένη πρόταση στην οποία φτάσαμε στην 1η Φάση, Επίσης: Εξοικείωση με τη Διαδικασία Εστίασης (Focusing), Εισαγωγική διαδικασία: Δημιουργία Ελεύθερου (Εσωτερικού) Χώρου, Εισαγωγική διαδικασία: εύρεση θέματος (ανοικτό θέμα) ή εργασία με προκαθορισμένο θέμα, Περιβάλλον ήσυχο και άνετο, Επάρκεια χρόνου, (εάν είναι απαραίτητα) Άλλα μέσα έκφρασης και δημιουργικότητας (πέρα από ένα τετράδιο και ένα μολύβι).

Difficulty Level

medium

Duration

5 Hours

Assessment strategy

Peer-assessment, Self-assessment, Not assessed

Special need

Visual, Auditive, Psychomotor, Behavioural

Η όλη διαδικασία είναι καταλληλότερη για μαθητές, παιδιά, ενήλικες κλπ. με διαταραχές όρασης μια που η παρουσία του Συνοδού υποστηρίζει την όλη διαδικασία (ο Συνοδός δίνει τις απαραίτητες οδηγίες κλπ. και είναι αυτός που σημειώνει αυτά που ο Εστιαζόμενος θέλει να εκφράσει κλπ.) Η διαδικασία δημιουργίας ελεύθερου εσωτερικού χώρου, η προεργασία για την εύρεση θέματος ή η προεργασία με την διαδικασία εστίασης ή της διαμόρφωσης ζευγαριών εστιαζόμενου-συνοδού, ασφαλώς και μπορούν να βοηθήσουν προς στην κατεύθυνση της εστίασης της προσοχής, της κινητοποίησης του ενδιαφέροντος και της αυθεντικής συμμετοχής για άτομα με ιδιαίτερους τρόπους συμπεριφοράς ή δυσκολίες ψυχοκινητικές. Για την περίπτωση ατόμων με ακουστικές δυσκολίες θα μπορούσε να γίνει κατάλληλη προσαρμογή έτσι ώστε ο ρόλος του Συνοδού να γίνει αποτελεσματικός με χρήση κατάλληλων συσκευών ή οπτικών μέσων.

Teaching approach

Behaviourist: Programmed instruction

Cognitivist: Direct instruction, Collaborative learning, Inquiry learning, Reciprocal teaching

Constructivist: Cognitive apprenticeship, Experiential learning

Διαδικασία Εστίασης (Focusing) Πχ. μέσα από το απλό μοντέλο των έξι (ή και επτά βημάτων)

URL: <http://www.focusing.org/sixsteps.html>

Structure

networked

Interactivity Type

active

Interactivity Level

high

Semantic Density

high

Cost

Use is free of charge

Copyright

Yes

Annotation

Προσαρμογή: Κυπριωτάκης Νικόλαος, Σεπτέμβριος 2014 Για το Workshop σχετικά με το Thinking At the Edge (TAE) - Βιωματική Σκέψη, στα πλαίσια του Open Discovery Space Για το Ελληνικό Κέντρο Focusing